

پیشنهاد ساخت نیروگاه اتمی در جمهوری آذربایجان

پیشنهاد ساخت یک نیروگاه هسته ای در جمهوری آذربایجان را به دولت این کشور توسط شرکت «روس اتم»، واکنش های متفاوت موافق و مخالفی را در پی داشته و دولت جمهوری آذربایجان تاکنون پاسخی رسمی به این پیشنهاد ارائه نداده است.

به گزارش آران نیوز به نقل از **خبرگزاری تسنیم**، شرکت دولتی «روس اتم» پیشنهاد ساخت یک نیروگاه هسته ای در جمهوری آذربایجان را به دولت این کشور داده است. در پیشنهاد روس اتم ذکر شده است که با ساخت یک نیروگاه هسته ای، جمهوری آذربایجان در مصرف گاز صرفه جویی می کند و می تواند صادرات گاز خود به خارج از کشور را افزایش دهد. الکسی لیخاچف رئیس روس اتم در تاریخ 4 اکتبر به خبرنگاران اعلام کرد که روسیه آماده ساخت نیروگاه هسته ای برای جمهوری آذربایجان است. لیخاچف در دیدار با ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه و الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان در حاشیه نشست سالانه والدایی در سوچی اظهار داشت: "در گذشته، جمهوری آذربایجان محلی برای نیروگاه هسته ای در نزدیکی باکو انتخاب کرد و حتی پایه و اساس نیروگاه هسته ای نیز گذاشته شد. هنوز افرادی هستند که نظرات خود را از جمله نظرات علمی با ما در میان می گذارند" (1).

دولت جمهوری آذربایجان تاکنون پاسخی رسمی به این پیشنهاد ارائه نداده است. اما این پیشنهاد باعث شده تا کارشناسان و کاربران رسانه های اجتماعی درباره این موضوع بحث کنند که آیا این کشور به نیروگاه هسته ای نیاز دارد یا نه. در اوایل سال جاری میلادی خبرگزاری ترند به نقل از شرکت روس اتم گزارش داده بود که این شرکت آمادگی دارد تا در زمینه رفع نیازهای جمهوری آذربایجان به انرژی های پاک و ایمن به این کشور کمک کند. روس اتم تاکید کرده بود که تجربه فوق العاده ای در ساخت نیروگاه های هسته ای دارد و منبعی قابل اعتماد در حوزه فناوری و تجهیزات برای شرکای خارجی است. در همان زمان، عادل غریبوف رئیس مرکز ملی تحقیقات هسته ای جمهوری آذربایجان اعلام کرد که این کشور در زمینه توسعه منابع انسانی با روس اتم همکاری می کند و از این رو شش نفر از کارکنان این مرکز در موسسه فیزیک مهندسی وابسته به روس اتم در حال تحصیل هستند (2).

در حال حاضر جمهوری آذربایجان با استفاده از سوزاندن گاز در نیروگاه های حرارتی، حدود 90 درصد از برق مورد نیاز خود را تولید می کند. 10 درصد باقی مانده نیز از طریق نیروگاه های برق آبی تامین می شود. در زمان شوروی ایده ساخت نیروگاه هسته ای در جمهوری آذربایجان مطرح شده بود. حتی برای ساخت یک نیروگاه هسته ای در نزدیکی باکو مکان یابی صورت گرفته بود و حتی ساخت و ساز اولیه آن نیز شروع بود. اما پس از وقوع حادثه در نیروگاه هسته ای چرنوبیل در سال 1986 این پروژه نیز متوقف شد. اکنون روسیه با اشاره به افزایش 14 درصدی مصرف برق جمهوری آذربایجان در سال 2018 از این کشور دعوت کرده است تا مجدداً درباره پیشنهاد ساخت نیروگاه های هسته ای فکر کند.

بولات نیگماتولین معاون سابق وزارت انرژی روسیه در رابطه با این پیشنهاد می گوید که ساخت نیروگاه هسته ای برای جمهوری آذربایجان حدود 10 میلیارد دلار هزینه خواهد داشت. وی خاطر نشان کرد که گرچه این مبلغ زیاد است اما باکو می تواند این پول را از روسیه وام بگیرد. نیگماتولین اظهار داشت: "روسیه برای این اهداف می تواند وامی با بازپرداخت 3-4 سال به جمهوری آذربایجان ارائه دهد و این کشور با صادرات منابع انرژی خود می تواند به راحتی آن را بازپرداخت کند. به طور کلی، تمام هزینه های ساخت نیروگاه هسته ای طی 10-12 سال پرداخت می شود" (3).

مزایا و معایب

مهم ترین مزیت نیروگاه های هسته ای نسبت به نیروگاه های حرارتی این است که آن ها از منابع سوختی چون نفت، گاز و زغال سنگ بی نیاز هستند. بنابراین، نیروگاه های هسته ای برای کشورهایی که به سوخت کافی دسترسی ندارند یا هزینه این سوخت ها در آن ها گران است مناسب هستند. نیروگاه های برق آبی نیز که به آب های جاری رودخانه ها و سایر مناطق طبیعی وابسته هستند، نمی توانند با نیروگاه های هسته ای و نیروگاه های حرارتی رقابت کنند.

هم چنین این نظر وجود دارد که نیروگاه های هسته ای طبیعت را کم تر آلوده می کنند. مهم ترین عیب نیروگاه های هسته ای این است که آن ها بسیار خطرناک هستند. نمونه بارز آن انفجارهای هسته ای در دو نیروگاه چرنوبیل و فوکوشیما است. البته درباره سوآوری این نوع نیروگاه ها به نسبت هزینه هایشان نیز در بین کارشناسان نظرات متفاوتی وجود دارد.

کارشناسان در جمهوری آذربایجان چه می گویند؟

الهام شعبان از کارشناسان بخش انرژی نفت و گاز معتقد است که نیروگاه های هسته ای بسیار گران قیمت هستند. وی می گوید: "باید در نظر داشت که حداقل حدود 7 سال نیاز است تا کارکنان این نیروگاه ها آموزش های لازم را ببینند. هدف از این ایده چیست؟ فقط این که به یکی از کشورهایی که از انرژی هسته ای استفاده می کنند تبدیل بشویم؟" (4). کارشناسان دیگری نیز به دیده تردید به این پیشنهاد می نگرند. آن ها معتقدند که ساخت این نیروگاه دلیل دیگری برای هر چه بیش تر وابسته شدن این کشور به روسیه است و مسکو به دنبال درآمد زایی برای خودش است.

شاهین رضایف تحلیل گر سیاسی در این باره می نویسد: "به نظر می رسد پوتین دوباره به پول احتیاج دارد. هر از چند گاهی، روسیه تجهیزات نظامی اش را به قیمت هایی آشکارا بیش از حد به جمهوری آذربایجان می فروشد. با این که همه از قبل مطمئن هستند که ما از این تجهیزات استفاده نخواهیم کرد. اما آن ها مجبور به خرید هستند، زیرا این ها پیشنهادهایی هستند که امتناع از آن ها غیرممکن است. پیشنهاد ساخت نیروگاه هسته ای در جمهوری آذربایجان نیز از سنخ همان پیشنهاد هاست. ساخت یک نیروگاه هسته ای روسی در جمهوری آذربایجان ما را به روسیه بیش تر وابسته می کند. ما متخصص کافی برای کار در این نیروگاه نداریم و هم چنین هیچ گونه ذخایر اورانیوم و دیگر سوخت های هسته ای و نیز تجهیزات غنی سازی نداریم. هم این ها را باید از روسیه بگیریم که باعث صرف هزینه های بیش تر می باشد. علاوه بر این، وجود نیروگاه های هسته ای در نزدیکی پایتخت، کشور را از نظر نظامی بسیار آسیب پذیر می کند. سپس برای محافظت از نیروگاه هسته ای در برابر حملات احتمالی، باید سیستم جدید موشکی ضد هوایی، که دوباره ساخت روسیه است، خریداری کنیم. به طور کلی، جمهوری آذربایجان به هیچ وجه نباید با چنین پیشنهادی موافقت کند. اگر به برق اضافی احتیاج داریم، می توانیم آن را از روسیه یا ایران خریداری کنیم."

در مقابل تحلیل گران دیگری نیز معتقد هستند که نمی توان فقط به نفت و گاز تکیه کرد و ساخت نیروگاه های هسته ای در جمهوری آذربایجان، این کشور را محدودتر و وابسته تر نخواهد کرد.

1. <http://www.turan.az/ext/news/2019/10/subsc/energy%20news/en/84226.htm>

2. <https://en.trend.az/business/energy/3000627.html>

3. <https://haqqin.az/dictatorship/159760>

4. <https://1news.az/news/eksperty-o-predlozhenii-rosatoma-postroit-aes-v-azerbaydzhan>

انتهای پیام/